

ประกาศสำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม
เรื่อง แก้ไขมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน
ฉบับที่ ๘๑๙ (พ.ศ. ๒๕๔๘)
น้ำมันหอมระเหย
(แก้ไขครั้งที่ ๑)

โดยที่คณะอนุกรรมการพิจารณามาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน คณะที่ ๑ มีมติในการประชุมครั้งที่ ๕-๑/๒๕๔๘ เมื่อวันที่ ๒๔ เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๔๘ ให้แก้ไขเพิ่มเติมมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน น้ำมันหอมระเหย มาตรฐานเลขที่ มผช.๖๖๘/๒๕๔๗

สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมจึงออกประกาศแก้ไขเพิ่มเติมมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน น้ำมันหอมระเหย มาตรฐานเลขที่ มผช. ๖๖๘/๒๕๔๗ ท้ายประกาศสำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม ฉบับที่ ๖๘๑ (พ.ศ.๒๕๔๗) ลงวันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๔๗ ดังต่อไปนี้

- ให้แก้หมายเลขมาตรฐานเลขที่ “มผช.๖๖๘/๒๕๔๗” เป็น “มผช.๖๖๘/๒๕๔๘”
- ให้ยกเลิกความในข้อ ๗.๓ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน
“๗.๓ การทดสอบตัวทำละลายอินทรีย์
ให้ใช้เครื่องก๊าซโครมาโทกราฟีหรือวิธีทดสอบอื่นที่เป็นที่ยอมรับ”

ทั้งนี้ ให้มีผลบังคับใช้นับแต่วันที่ประกาศ เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๑๕ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๔๘

นายไพโรจน์ สัญญะเดชากุล
เลขาธิการสำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม

มาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน น้ำมันหอมระเหย

๑. ขอบข่าย

- ๑.๑ มาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชนนี้ครอบคลุมเฉพาะน้ำมันหอมระเหยที่สกัดได้จากส่วนต่างๆ ของสมุนไพร ไม่ครอบคลุมถึงน้ำมันหอมระเหยที่ได้จากการสังเคราะห์

๒. บทนิยาม

ความหมายของคำที่ใช้ในมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชนนี้ มีดังต่อไปนี้

- ๒.๑ น้ำมันหอมระเหย หมายถึง ผลิตภัณฑ์ที่ได้จากการสกัดส่วนต่างๆ ของสมุนไพร เช่น มะกรูด ตะไคร้ กุหลาบ มะลิ ด้วยกรรมวิธีต่างๆ เช่น สกัดด้วยน้ำ สกัดด้วยตัวทำละลายอินทรีย์ เช่น เอทานอล เฮกเซน สกัดและกลั่นด้วยไอน้ำ ใช้เป็นส่วนผสมในผลิตภัณฑ์ต่างๆ เช่น แชมพู สบู่ น้ำมันนวดตัว

๓. คุณลักษณะที่ต้องการ

๓.๑ ลักษณะทั่วไป

ต้องเป็นของเหลวใส ปราศจากตะกอนและสารแขวนลอย ไม่ปรากฏการแยกชั้นของน้ำ

๓.๒ สี

ต้องมีสีที่ดีตามธรรมชาติของสมุนไพรที่ใช้

๓.๓ กลิ่น

ต้องมีกลิ่นเฉพาะตัวตามธรรมชาติของสมุนไพรที่ระบุไว้ที่ฉลาก

เมื่อตรวจสอบโดยวิธีให้คะแนนตามข้อ ๗.๑ แล้ว ต้องได้คะแนนเฉลี่ยของแต่ละลักษณะจากผู้ตรวจสอบทุกคน ไม่น้อยกว่า ๓ คะแนน และไม่มีลักษณะใดได้ ๑ คะแนน จากผู้ตรวจสอบคนใดคนหนึ่ง

๓.๔ สิ่งแปลกปลอม

ต้องไม่พบสิ่งแปลกปลอมที่ไม่ใช่ส่วนประกอบที่ใช้ เช่น เส้นผม ดิน ทราย กรวด ชิ้นส่วนหรือสิ่งปฏิกูลจากสัตว์

๓.๕ ตัวทำละลายอินทรีย์ (กรณีสกัดด้วยตัวทำละลายอินทรีย์)

ต้องไม่พบ

๔. การบรรจุ

- ๔.๑ ให้บรรจุน้ำมันหอมระเหยในภาชนะบรรจุที่สะอาด ปิดได้สนิท สามารถป้องกันแสงและการปนเปื้อนจากสิ่งสกปรกภายนอกได้
- ๔.๒ ปริมาตรสุทธิหรือน้ำหนักสุทธิของน้ำมันหอมระเหยในแต่ละภาชนะบรรจุ ต้องไม่น้อยกว่าที่ระบุไว้ที่ฉลาก

๕. เครื่องหมายและฉลาก

- ๕.๑ ที่ภาชนะบรรจุน้ำมันหอมระเหยทุกหน่วย อย่างน้อยต้องมีเลข อักษร หรือเครื่องหมายแจ้งรายละเอียดต่อไปนี้ให้เห็นได้ง่าย ชัดเจน
- (๑) ชื่อเรียกผลิตภัณฑ์ เช่น น้ำมันตะไคร้หอม น้ำมันหอมระเหยกลิ่นกุหลาบ
 - (๒) ปริมาตรสุทธิหรือน้ำหนักสุทธิ
 - (๓) เดือน ปีที่ทำ
 - (๔) ข้อแนะนำในการใช้และการเก็บรักษา
 - (๕) ข้อจำกัดในการใช้
 - (๖) ชื่อผู้ทำ หรือสถานที่ทำ พร้อมสถานที่ตั้ง หรือเครื่องหมายการค้าที่จดทะเบียนในกรณีที่ใช้ภาษาต่างประเทศ ต้องมีความหมายตรงกับภาษาไทยที่กำหนดไว้ข้างต้น

๖. การชักตัวอย่างและเกณฑ์ตัดสิน

- ๖.๑ รุ่น ในที่นี้ หมายถึง น้ำมันหอมระเหยที่มีส่วนประกอบเดียวกัน ทำโดยกรรมวิธีเดียวกัน ที่ทำหรือส่งมอบหรือซื้อขายในระยะเวลาเดียวกัน
- ๖.๒ การชักตัวอย่างและการยอมรับ ให้เป็นไปตามแผนการชักตัวอย่างที่กำหนดต่อไปนี้
- ๖.๒.๑ การชักตัวอย่างและการยอมรับ สำหรับการทดสอบสิ่งแปลกปลอม การบรรจุ และเครื่องหมายและฉลาก ให้ชักตัวอย่างโดยวิธีสุ่มจากรุ่นเดียวกัน จำนวน ๓ หน่วยภาชนะบรรจุ เมื่อตรวจสอบแล้วทุกตัวอย่างต้องเป็นไปตามข้อ ๓.๔ ข้อ ๔. และข้อ ๕. จึงจะถือว่าน้ำมันหอมระเหยรุ่นนั้นเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด
 - ๖.๒.๒ การชักตัวอย่างและการยอมรับ สำหรับการทดสอบลักษณะทั่วไป สี และกลิ่น ให้ใช้ตัวอย่างที่ผ่านการทดสอบตามข้อ ๖.๒.๑ แล้ว จำนวน ๓ หน่วยภาชนะบรรจุ เมื่อตรวจสอบแล้วทุกตัวอย่างต้องเป็นไปตามข้อ ๓.๑ ถึงข้อ ๓.๓ จึงจะถือว่าน้ำมันหอมระเหยรุ่นนั้นเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด
 - ๖.๒.๓ การชักตัวอย่างและการยอมรับ สำหรับการทดสอบตัวทำละลายอินทรีย์ ให้ชักตัวอย่างโดยวิธีสุ่มจากรุ่นเดียวกัน จำนวน ๓ หน่วยภาชนะบรรจุ เพื่อทำเป็นตัวอย่างรวม เมื่อตรวจสอบแล้วตัวอย่างต้องเป็นไปตามข้อ ๓.๕ จึงจะถือว่าน้ำมันหอมระเหยรุ่นนั้นเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด
- ๖.๓ เกณฑ์ตัดสิน
- ตัวอย่างน้ำมันหอมระเหยต้องเป็นไปตามข้อ ๖.๒.๑ ข้อ ๖.๒.๒ และข้อ ๖.๒.๓ ทุกข้อ จึงจะถือว่าน้ำมันหอมระเหยรุ่นนั้นเป็นไปตามมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชนนี้

๗. การทดสอบ

๗.๑ การทดสอบลักษณะทั่วไป สี และกลิ่น

๗.๑.๑ ให้แต่งตั้งคณะผู้ตรวจสอบ ประกอบด้วยผู้ที่มีความชำนาญในการตรวจสอบน้ำมันหอมระเหยอย่างน้อย ๕ คน แต่ละคนจะแยกกันตรวจและให้คะแนนโดยอิสระ

๗.๑.๒ หลักเกณฑ์การให้คะแนน ให้เป็นไปตามตารางที่ ๑

ตารางที่ ๑ หลักเกณฑ์การให้คะแนน

(ข้อ ๗.๑.๒)

ลักษณะที่ตรวจสอบ	เกณฑ์ที่กำหนด	ระดับการตัดสิน (คะแนน)			
		ดีมาก	ดี	พอใช้	ต้องปรับปรุง
ลักษณะทั่วไป	ต้องเป็นของเหลวใส ปราศจากตะกอนและสารแขวนลอย ไม่ปรากฏการแยกชั้นของน้ำ	๔	๓	๒	๑
สี	ต้องมีสีที่ดีตามธรรมชาติของสมุนไพรที่ใช้	๔	๓	๒	๑
กลิ่น	ต้องมีกลิ่นเฉพาะตัวตามธรรมชาติของสมุนไพรที่ใช้	๔	๓	๒	๑

๗.๒ การทดสอบสิ่งแปลกปลอม ภาชนะบรรจุ และเครื่องหมายและฉลากให้ตรวจพินิจ

๗.๓ การทดสอบตัวทำละลายอินทรีย์

ให้ใช้วิธีทดสอบตาม AOAC หรือวิธีทดสอบอื่นที่เป็นที่ยอมรับ

๗.๔ การทดสอบปริมาตรสุทธิหรือน้ำหนักสุทธิ

ให้ใช้เครื่องวัดปริมาตรหรือเครื่องชั่งที่เหมาะสม